

List Przewodniczącego KEP do Metropolity Astany w 90. rocznicę deportacji Polaków do Kazachstanu

20.6.2026 - | Konferencja Episkopatu Polski

Pozdrowienia dla Polaków mieszkających w Kazachstanie przekazał na ręce metropolity Astany abp. Tomasza Pety Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski abp Tadeusz Wojda SAC. W liście odczytanym w sanktuarium w Oziornoje, podczas uroczystości z okazji 90. rocznicy deportacji Polaków do Kazachstanu, zapewnił mieszkających tam rodaków o pamięci, modlitwie i duchowej bliskości. Podczas uroczystości poświęcono Pomnik Wdzięczności Polaków dla Narodu Kazachskiego.

„Do dziś wielu Polaków mieszka w Kazachstanie. To właśnie do nich kieruję serdeczne pozdrowienia w imieniu Konferencji Episkopatu Polski, zapewniając o naszej pamięci, modlitwie i duchowej bliskości” – napisał Przewodniczący Episkopatu w liście do abp. Pety.

Abp Wojda przekazał w nim wyrazy uznania wszystkim uczestnikom uroczystości związanych z odsłonięciem Pomnika Wdzięczności Polaków dla Narodu Kazachskiego, które odbyły się 20 czerwca w Narodowym Sanktuarium w Oziornoje. List odczytał ks. Leszek Kryża TChr, dyrektor Biura Zespołu Pomocy Kościołowi na Wschodzie.

Przewodniczący Episkopatu przypomniał o przeprowadzonej dziewięćdziesiąt lat temu przez władze sowieckie pierwszej masowej deportacji Polaków oraz osiedleniu ich na stepach Kazachstanu. „Niech dzisiejsza uroczystość będzie okazją do refleksji nad tym, jak Bóg działał pośród tragicznych wydarzeń historii i jak pomimo cierpień, których doświadczyli zesłańcy na kazachskich stepach, dobro potrafiło zwyciężać zło” – napisał abp Wojda.

„Niech odsłonięcie Pomnika Wdzięczności Polaków dla Narodu Kazachskiego przypomina kolejnym pokoleniom, że człowiek zawsze jest wezwany do okazania pomocy, życzliwości i otwartości wobec bliźniego znajdującego się w potrzebie” – dodał.

BP KEP

Zobacz też: Oziornoje: Poświęcono pomnik wdzięczności Polaków narodowi kazachstańskiemu

Publikujemy pełny tekst listu:

Warszawa, dnia 19 czerwca 2026 roku

Ekscelencjo,

Najdostojniejszy Księżu Arcybiskupie,

Pragnę na ręce Księdza Arcybiskupa przekazać serdeczne pozdrowienia oraz wyrazy uznania wszystkim uczestnikom uroczystości zgromadzonym w Narodowym Sanktuarium w Oziornoje z okazji odsłonięcia pomnika wdzięczności Polaków dla Narodu Kazachskiego.

Jak dobrze wiemy, dziewięćdziesiąt lat temu władze sowieckie przeprowadziły pierwszą masową

deportację ludności polskiej. Ta zbrodnicza akcja dotknęła Polaków zamieszkujących ziemie, które w wyniku dramatycznych wydarzeń II wojny światowej znalazły się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Dziesiątki tysięcy naszych rodaków zostały przymusowo wywiezione i osiedlone na surowych stepach Kazachstanu, gdzie przyszło im zmagać się z niezwykle trudnymi warunkami życia.

Trudno dziś w pełni wyobrazić sobie, co oznaczała dla tych ludzi decyzja o deportacji. Historycy opisują tamte wydarzenia w następujący sposób: „W celu rozmieszczenia deportowanych wyodrębniono na stepie 43 punkty, tzw. toczki, z których każdy został oznaczony wbitym w ziemię słupkiem z numerem. Na miejscu zapewniono jedynie podstawowe źródła wody, np. studnie. Wszelkie ziemianki i inne schronienia deportowani musieli budować samodzielnie. Niektórzy pierwszą zimę przetrwali w wojskowych namiotach. Wielu nie przeżyło podróży, wielu – pierwszych miesięcy w nowym miejscu, a tysiące innych zostały zamordowane przez Sowietów w latach 1937–1938 podczas tzw. operacji polskiej NKWD”.

Przywołane świadectwo pozwala lepiej zrozumieć ogrom cierpienia, jakiego doświadczyli nasi rodacy. W obliczu głodu, chorób, skrajnie trudnych warunków klimatycznych i nieustannego poczucia zagrożenia wielu z nich ocaliło życie dzięki solidarności, życzliwości i pomocy okazywanej przez mieszkańców Kazachstanu. Dlatego pamięć o tych wydarzeniach pozostaje nie tylko wspomnieniem tragicznej historii, ale również świadectwem dobra, które potrafiło zwyciężać nawet w najtrudniejszych okolicznościach.

Do dziś wielu Polaków mieszka w Kazachstanie. To właśnie do nich kieruję serdeczne pozdrowienia w imieniu Konferencji Episkopatu Polski, zapewniając o naszej pamięci, modlitwie i duchowej bliskości.

Niech dzisiejsza uroczystość będzie okazją do refleksji nad tym, jak Bóg działał pośród tragicznych wydarzeń historii i jak pomimo cierpień, których doświadczyli zesłańcy na kazachskich stepach, dobro potrafiło zwyciężać zło. Niech odsłonięcie pomnika wdzięczności Polaków dla Narodu Kazachskiego przypomina kolejnym pokoleniom, że człowiek zawsze jest wezwany do okazania pomocy, życzliwości i otwartości wobec bliźniego znajdującego się w potrzebie.

Ewangelia, którą głosimy i według której pragniemy żyć, przypomina nam słowa Chrystusa: „Byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie”. Niech pamięć o tych, którzy okazali miłosierdzie i bezinteresowną pomoc, oraz wdzięczność wobec nich nigdy nie zostaną zatarte przez upływ czasu. Niech Bóg bogaty w miłosierdzie wynagrodzi każdego, kto okazał dobro „jednemu z tych braci moich najmniejszych”.

Wszystkich uczestników dzisiejszej uroczystości zawierzam opiece Matki Bożej, Królowej Pokoju.

+ *Tadeusz Wojda SAC*

Arcybiskup Metropolita Gdański

Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

Jego Ekscelencja

Ks. abp Tomasz Peta

Arcybiskup Metropolita Astany

<https://episkopat.pl/doc/248745.List-Przewodniczacego-KEP-do-Metropolity-Astany-w-90-rocznice>